

Jaarverslag 2012 Partij voor de Dieren Leiden

2012 was een actief jaar voor de Leidse fractie van de Partij voor de Dieren. We hebben veel bereikt op het gebied van dierenwelzijn, natuur en milieu. We hebben substantiële stappen gezet op het gebied van duurzaamheid en natuurbehoud. Hoogtepunt van het jaar was wel de Nota Dierenwelzijn van het college waarin veel van onze programmapunten zijn opgenomen.

Nota Dierenwelzijn Leiden: impuls voor dierenwelzijn

Als laatste punt van de laatste vergadering van het jaar werd de Nota Dierenwelzijn besproken in de Leidse gemeenteraad. Deze nota is er gekomen op verzoek van de Partij voor de Dieren. Bij de formatiebesprekingen na de gemeenteraadsverkiezingen in 2010 mochten ook niet-collegepartijen een punt inbrengen in het college-akkoord. Wij hoefden daarover niet lang na te denken en kozen ervoor een wethouder dierenwelzijn aan te stellen, met een samenhangende portefeuille, een apart budget en natuurlijk ook een nieuw beleid.

In de Nota herkenden we veel voorstellen die we de afgelopen twee jaar hebben gedaan via schriftelijke vragen, moties, amendementen, debatbijdragen en niet te vergeten intensieve persoonlijke lobby:

- structureel overleg gemeente met dierenwelzijnsorganisaties
- Keurmerk voor Kinderboerderijen
- scenario voor beëindiging [Round-up](#)
- bijvriendelijke beplanting
- diervriendelijk bouwen (met aandacht voor o.a. gierzwaluwen en vleermuizen)
- dierenmishandeling als signaal voor huiselijk geweld (cirkel van geweld)
- meeuwenoverlast aanpakken door ondergrondse voedselcontainers
- een vegetarische dag in de eigen bedrijfskantine
- aandacht voor zwerfdieren.

Bij elkaar is het een brede en zeer complete nota geworden, die we in het raadsdebat zelfs nog wat hebben kunnen aanscherpen met de volgende aangenomen moties:

- In plaats van 1 komen er minimaal [3 vegetarische dagen](#) per jaar, om zo de aandacht te vestigen op de effecten van vleesconsumptie op dierenwelzijn, klimaat en de wereldvoedselproblematiek
- Er komt een vismonitoringgebied, met een lokaal hengelverbod
- Er zijn alleen nog circussen welkom volgens het Heemskerkse model en met een [onberispelijk dierenwelzijnsbeleid](#).

Niet gelukt zijn moties over een [algeheel hengelverbod](#) op Leids grondgebied, een verbod op [foie](#)

[gras](#) en levend gekookte kreeft en van [roofvogelshows](#). Ook een fokverbod op de kinderboerderij heeft het niet gehaald. Wat weer wel verheugend was: de aandacht van de [burgemeester](#) voor handhaving op vuurwerk, mede met als argument dat “de dieren er geen last van mogen hebben”. Ook dat komt ongetwijfeld door onze inbreng in de raad.

Een [nieuwsbericht](#) over de Nota met verwijzing naar de [bijdrage](#) van Dick de Vos in de raad staat op onze site. De Nota heeft ook veel externe publiciteit opgeleverd in de lokale pers, o.a. in [Leidsch Dagblad](#), [Sleutelstad](#) en Leids Nieuwsblad.

Demonstratie tegen de Morspoort-parkeergarage

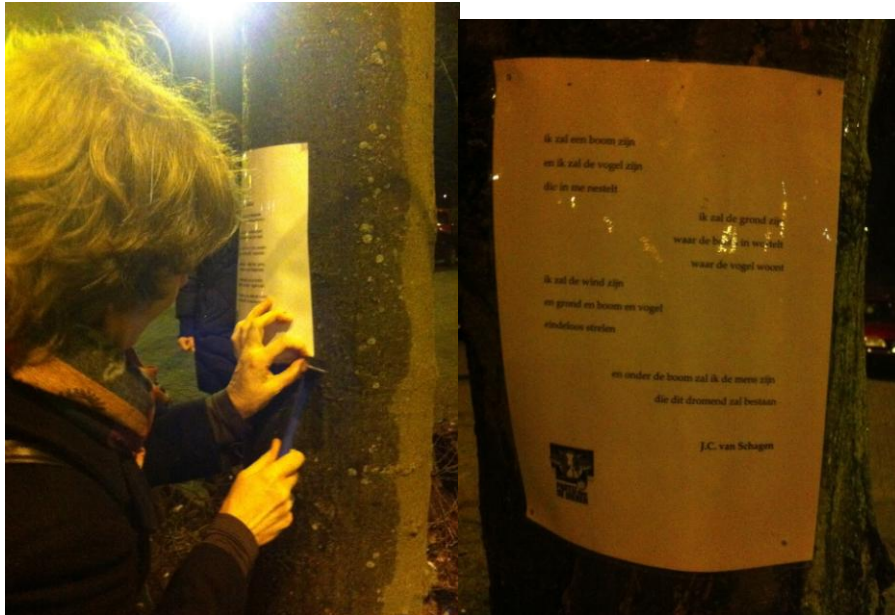
Met een nipte meerderheid van 20 tegen 19 stemmen stemde de gemeenteraad in met de bouw van een parkeergarage bij de Morspoort in een wijk die al zeer weinig groen heeft. Als oplossing voor de stagnerende detailhandel in de binnenstad gelooft het college (D66, VVD, CDA en SP) in de mantra “bereikbaarheid, bereikbaarheid en bereikbaarheid”. De verinternetting van de economie valt echt niet terug te draaien, nog niet met 1000 extra parkeerplaatsen.

Voor de Morspoort-parkeergarage moest bovendien een aantal monumentale bomen gekapt worden.

Daarom hielden fractie en werkgroep van de Partij voor de Dieren, Milieudefensie en GroenLinks in de vroege morgen van maandag 5 maart, op het moment dat de kap zou beginnen, een **demonstratie**. De Leidse schrijvers Anton Korteweg, Pink Meltzer en Frank Fabian van Keeren droegen gedichten voor over bomen, tegen het oorverdovende geweld van de kettinzagen in.

Als eerbetoon aan de gekapte bomen hebben we de voorgedragen gedichten vastgemaakt aan de enkele bomen die gespaard zijn gebleven. Maarten 't Hart plantte demonstratief een boom op het terrein van de Morspoortgarage. De actie haalde veel publiciteit en bereikte zelfs de landelijke pers in de vorm van een groot artikel in het dagblad Trouw.

Een van de gedichten als eerbetoon aan de verdwenen bomen

Duurzaam dineren in Leiden

Begin 2012 hielden we samen met Carien Overbeek van de werkgroep Leiden een onderzoek naar de duurzaamheid van de Leidse restaurants. Deze werden beoordeeld op een aantal duurzaamheidsaspecten, zoals het aandeel van de vegetarische gerechten op het menu, van regionale en seizoensproducten en van de inkopen met een fair-trade-keurmerk. In de jury zaten Esther Ouwehand, Martine van Schaik en topkok en duurzaamheidsadviseur **Eric van Veluwen**. Het restaurant Fresh & Fast aan de Kloksteeg in Leiden was de overtuigende winnaar, gevolgd door Bagels&Beans en La Diva.

Eric van Veluwen gaf 16 april een [lezing](#) met tips voor ongeveer vijftwintig chefkoks, koks en restauranthouders uit de Leidse regio: 'Per restaurantgast serveert een kok gemiddeld een pond voedsel. Maar hij gooit ook een pond per gast aan voedsel weg. Dat is financieel niet slim, en het is ook niet duurzaam. Wie nu niet omschakelt naar duurzaam is er over een paar jaar niet meer', waarschuwde hij. 'De maatschappij verandert heel snel, gasten verwachten dat je daarop

inspeelt'.

Protest tegen Rijnlandroute

Op 7 juni koos de gemeenteraad tijdens een tumultueuze raadsvergadering voor de “buitenom”-variant van de Rijnlandroute, de verbindingsweg tussen A4 en de A44 ten zuiden van Leiden.

De Partij voor de Dieren heeft hier altijd fel tegen gestreden. De weg is in onze ogen niet nodig omdat de groei van het autoverkeer veel minder hard gaat dan voorspeld. De Rijnlandroute is nu gepland dwars door een uniek weidevogelgebied. Veel mensen genieten er wandelend, fietsend en

kanoënd van de schaarse natuur in de Randstad. We liepen mee met een grote demonstratie (ditmaal zonder SP, die van standpunt veranderde!) en plaatsten een protestbord samen met Tweede Kamerlid Esther Ouwehand en Statenlid Carla van Viegen.

Ook tegen de Ringweg Oost hebben we ons verzet. De variant dwars door een volkswijk in Leiden is afgeblazen. Wij geloven niet in het faciliteren van meer wegen en meer autoverkeer, maar kiezen voor openbaar vervoer en voor alternatieve oplossingen voor het woon-werkverkeer. Ook bewaken we dat auto's geen [speelplekken](#) inpikken van kinderen in de stad. Een motie van ons hierover is in de raad aangenomen.

Onderzoek naar stadslandbouw in leegstaande kantoren

Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 26 april heeft het college ingestemd met onze motie om de mogelijkheid van [stadslandbouw](#) te laten onderzoeken. De Partij voor de Dieren te Leiden ziet stadslandbouw als nieuwe bestemming is voor de leegstaande kantoren in Leiden. Deze vorm van stadslandbouw wordt “verticale landbouw” genoemd. Hiermee wordt de leegstand aangepakt en het scheidt nieuwe werkgelegenheid. Stadslandbouw is ook beter voor het milieu omdat het aantal transportkilometers van voedsel wordt verminderd en er geen bestrijdingsmiddelen worden gebruikt. Het is bizar om voedsel van over de wereld te halen terwijl het ook dichtbij kan worden geproduceerd. Dat versterkt bovendien de binding tussen de inwoners van de stad en hun voedsel.

Onderzoek naar duurzame Geuzenpas voor vrijwilligers

Op ons verzoek gaat college de mogelijkheid van een [kortingspas](#) voor vrijwilligers onderzoeken. Met deze pas zouden vrijwilligers die aangesloten zijn bij een vrijwilligersorganisatie korting kunnen krijgen bij duurzame ondernemingen. Een **motie** hierover is in de raadsvergadering van 25 mei aangenomen. Vrijwilligers leveren een onschatbare bijdrage aan de samenleving; de gemeente wil dan ook het vrijwilligerswerk stimuleren. Tegelijk wil de gemeente duurzaamheid bevorderen, zoals onlangs is vastgesteld in de Duurzaamheidsnota. Een duurzame pas combineert dus beide doelstellingen.

Geen geluidsoverlast in parken

Op donderdag 7 juni, tegen 22:45, werd heel Leiden onverwachts opgeschrikt door een groot vuurwerk dat zeker 15 minuten aanhield. Het bleek een vuurwerk te zijn ter gelegenheid van het 15-jarig bestaan van het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC). De verbazing onder nietsvermoedende buurtbewoners was groot. Honden sloegen aan, katten kropen onder het bed, kleine kinderen werden wakker. Buitenshuis vlogen in elk geval merels, scholeksters en meeuwen in paniek op. Het LUMC ligt vlak tegen de Leidse Hout en het Bos van Bosman aan. Begin juni zijn veel jonge vogels nog in het nest of net uitgevlogen, en dus afhankelijk van voederen door de oudervogels. Na onze [vragen](#) hierover bleek dat er voor het vuurwerk geen evenementenvergunning was aangevraagd. De gemeente liet weten dat de provincie de vergunningverlenende instantie is en dat er geen weigeringsgrond was: er was geen gevaar voor de gezondheid of voor het milieu. Wel was de gemeente gevoelig voor het [verzoek](#) om geen evenementen meer toe te staan in parken gedurende het broedseizoen. Dit past in ons beleid, om geluidsoverlast zoveel mogelijk te beperken en al helemaal in woon- en natuurgebieden.

Alleen nog circussen met “onberispelijk dierenwelzijnsbeleid” welkom in Leiden

Jaren kwam er geen circus in Leiden. Niet om principiële redenen, maar omdat er gewoonweg geen plaats voor is, was het antwoord van de wethouder in 2010. Zomer 2012 kwam er echter een aanvraag van **Circus Renaissance** waarop ambtenaren naarstig gingen zoeken naar ruimte. Reden voor ons om raadvragen te stellen. Een paar maanden later kwam Circus Belly Wien. Ditmaal nam GroenLinks het stokje over en riep op tot een boycot. Bij de behandeling van de Nota Dierenwelzijn

dienden GroenLinks en de Partij voor de Dieren een motie in om het Heemskerkse model in te voeren. D66 wilde de motie tegen "wilde dieren" echter niet meetekenen en niet verder gaan dan circussen met een "onberispelijk dierenwelzijnsbeleid". In de praktijk zal het erop neerkomen dat circussen met wilde dieren niet meer welkom zijn. Menselijk vermaak mag immers nooit een rechtvaardiging zijn voor marteling, vernedering en levenslange gevangenschap van dieren.

Leiden ontmoedigt plastic ballonnen

Tijdens de behandeling van de Nota Evenementen vonden we een gelegenheid om te wijzen op de "plastic soep": de enorme hoeveelheid drijvend plastic afval in de oceanen. Vooral ballonnen zijn vaak dodelijk voor dieren: vogels en zeezoogdieren zien de ballonresten veelal aan voor voedsel (kwallen), waardoor ze sterven. Bijna 2% van de Noordse Stormvogels bleek ballonresten in hun maag te hebben. Vogels gebruiken de touwtjes vaak als nestmateriaal, waarin ze verstrikt kunnen raken.

De Partij voor de Dieren heeft in Leiden en het hoogheemraadschap Rijnland al vaker aandacht gevraagd voor de plastic soep in zee, o.a. met een **motie** om de plastic draagtas te ontmoedigen en met vragen over **microplastics**. De gemeente Leiden gaat nu bij evenementen en festiviteiten het oplaten van niet-afbrekbare ballonnen en ballonnen met plastic touwtjes ontmoedigen. Een meerderheid van de gemeenteraad

steunde de **motie** van de Partij voor de Dieren hierover. Leiden is hiermee de eerste gemeente in Nederland met een ontmoedigingsbeleid wat betreft niet-afbrekbare ballonnen.

Leiden als duurzame stad

In het begin van het jaar kwam het college met een voorzichtige Duurzaamheidsagenda 2012-2014, waarin niet echt grote stappen werden gezet. Twee [moties](#) van de Partij voor de Dieren met meer [ambitie](#) werden op 15 maart door de raad verworpen. Tijdens de raadsvergadering van 1 december roken we een nieuwe kans. Aan de orde waren verschillende scenario's om te schrappen in het aantal voorgenomen projecten in de openbare ruimte.

De Partij voor de Dieren kon zich in geen van de 4 scenario's herkennen omdat in geen ervan natuur, groen en milieu prioriteit zouden krijgen. We vroegen daarom per **motie** om, naast het te kiezen

scenario een lange-termijnvisie te ontwikkelen op "[de duurzame stad](#)", d.w.z. een stad die 100% klimaatneutraal is, in zijn eigen energiebehoefte kan voorzien, waar duurzaam gebouwd wordt, enz. Het college zegde toe in 2014, bij de behandeling van de Perspectiefnota voor 2015, met zo'n visie te komen. Ook stemde de raad in met onze **motie** om bij de selectie van projecten in elk geval een [duurzaamheidstoets](#) toe te passen op basis van de ambities uit de Duurzaamheidsagenda 2012-2014. Ook deze motie werd aangenomen. Een derde **motie**, om groen dat door bouwprojecten verdwijnt elders in de stad te compenseren, haalde het niet.

Bomen beschermen

Leiden is de dichtst bebouwde stad van Nederland, dus beschermen we het schaarse groen dat er nog is op alle mogelijke manieren. De nieuwe bomenverordening die in 2012 werd aangenomen, is in onze ogen een stap achteruit. Het kappen van bomen is niet langer vergunningplichtig. In plaats daarvan mag elke boom op niet-openbaar terrein omgehakt worden, evenals bomen met een diameter minder dan 20 cm. De kap van dikkere bomen moeten extra gemotiveerd worden, tenzij daar zwaarwegende belangen tegenover staan. Helaas is de verordening ondanks fel verzet van Partij voor de Dieren en GroenLinks vrijwel ongewijzigd aangenomen. Wel kregen we er nog een [amendement](#) doorheen waarbij voor elke omgehakte boom een herplantplicht geldt.

Hoe zeer het opletten is, blijkt uit het voorstel Beheer Kapitaalgoederen, waaronder opeens ook groenstroken en bomen bleken te vallen. Een bezuiniging, waarbij straatbomen en knotwilgen na (nood)kap niet meer vervangen zouden worden, konden we via een motie [terugdraaien](#). Zonder onze alertheid zouden er jaarlijks ca. 250 bomen uit het straatbeeld verdwijnen, goed voor een bezuiniging van slechts 20.000 euro.

Fractie

De fractie bestond eind 2012 uit 4 personen: Jacques de Jong (commissie Ruimte en Regio), Erik van den Doel (commissie Onderwijs en Samenleving), Jeroen Schrama (commissie Werk en Financiën)

en raadslid Dick de Vos (commissie Leefbaarheid en Bereikbaarheid).

Hier zijn we aan het "plastic vissen" in de Leidse grachten samen met GroenLinks, waarmee we op verschillende dossiers intensief samenwerken.

Erik van den Doel houdt vast aan zijn veganistische idealen. Hij ziet zichzelf als het "geweten" van de fractie.

Jeroen Schrama figureerde in 2010-2011 in een campagne voor de ASN. In 2012 heeft Jeroen de mogelijkheid onderzocht of de gemeente Leiden kon gaan bankieren bij een duurzame bank.

2013

In 2013 zullen we goed toezien op het afgesproken beleid de toegezegde moties. Maar al te vaak blijkt de praktijk weerbarstig en worden gemaakte afspraken niet of maar half nageleefd. We zullen daarnaast richten op thema's vuurwerk, de duurzame stad, en een natuurvisie voor Leiden.

Al onze bijdragen, raadvragen, moties en amendementen staan op de website van de Partij voor de Dieren Leiden: <http://leiden.partijvoordedieren.nl/>. Veel debatten voeren we via de lokale digitale media: www.sleutelstad.nl en www.leidschdagblad.nl. Ook Twitter gebruiken we intensief: @Dick_deVos en @ErikvandenDoel. De werkgroep Leiden heeft een eigen Twitteraccount @PvdDLeiden en ook een eigen [Facebookpagina](#) met nieuws van de werkgroep en de fractie.

Dick de Vos, 7 januari 2013